

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för egenregi-verksamheterna inom Norrtälje vuxenutbildning.

Planen gäller för verksamhetsåret 2020 - 2021

Reviderad 2020-06-03

Innehåll

<u>Introduktion och vision.</u>	3
<u>Delaktighet – alla som deltar i arbetet</u>	3
<u>Så här gör vi planen känd och tillgänglig.</u>	3
<u>Utvärdering – så här gick arbetet med förra årets plan.</u>	3
<u>Kartläggning.</u>	4
<u>Verksamhetens analys efter kartläggningen.</u>	4
<u>Det här kommer vi att göra för att förebygga kränkningar i vår verksamhet</u>	4
<u>När personal får kännedom om att en elev eller annan person inomverksamheten utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt</u>	5
<u>Arbetet med att skapa trygghet och studiero för alla elever inom egenregi-verksamheterna i Norrtälje vuxenutbildning.</u>	6
<u>Polisanmälan av brottsliga handlingar</u>	7
<u>Barnperspektivet</u>	7

Bilaga 1

Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6.

Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Bilaga 2

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Exempel på diskriminering.

Diskrimineringsgrunderna.

Bilaga 3

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

Samband mellan skollagens och diskrimineringslagen i upprättandet av planen mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Förbud mot repressalier

Bilaga 4

Tips på information och material som verksamheter kan använda i sitt förebyggande arbete

Introduktion och vision

Norrtälje kommuns alla verksamheter – från förskolan till vuxenutbildningen bedriver ett målinriktat och förebyggande arbete för att motverka att barn och elever utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

I alla våra verksamheter råder nolltolerans mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är skollagen och diskrimineringslagen som styr vårt arbete på det här området. Det förebyggande arbetet som beskrivs i den här planen syftar till att skapa en miljö som är trygg och säker för alla elever i våra verksamheter.

Ett interkulturellt förhållningssätt ska präglade verksamheten. Det handlar om att se på flerspråkighet som en kompetens och ha en positiv attityd till det mångkulturella samhället samt att vi har en förmåga att kunna betrakta den svenska och den etniska identiteten ur ett globalt perspektiv.

Verksamhetsformer som omfattas av planen är Kommunal vuxenutbildning och Särskild utbildning för Vuxna samt verksamheterna Lärcentrum för högskolestudier och Kommunalt aktivitetsansvar, KAA.

Planen revideras vid två tillfällen per verksamhetsår. Ansvarig för planen är verksamhetschef Knut Nygaard. Arbetsgruppen har bestått av rektor Sara Widell samt Susanne Andersson, Joachim Kahlert, Birgitta Svanström- Henningson, Hans-Peter Malmgren och Maria Lodenius.

Delaktighet – alla som deltar i arbetet

I kommunens skolor deltar personal, elever och andra personer i arbetet med att förebygga kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Planen omfattar inte externa utbildningsanordnare. I egenregi-verksamheterna inom Norrtälje vuxenutbildning gör vi så här för att alla ska bli delaktiga och informerade om planens innehåll:

- Elever och andra personer inom verksamheten deltar i den årliga kartläggningen genom att de besvarar frågor i kommunens trygghetsenkät.
- Varje verksamhet går igenom planen vid kursintroduktion.
- Skolans studerandeforum används som remissinstans och elevernas synpunkter beaktas i upprättandet av planen mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Så här gör vi planen känd och tillgänglig

Planen finns på Vuxenutbildningens och Norrtälje Komvux hemsidor samt tas upp och länkas på vår introduktionssida för nya elever och i lärplattformen Unikum. Under Studerandeforum diskuteras de förslag som arbetats fram av arbetsgruppen.

Utvärdering – så här gick arbetet med den tidigare planen

Följande områden arbetade vi med under det förra läsåret:

Kartläggningen brukar ske genom en uppföljning på individnivå utifrån kurs- och brukarenkät (intern samt SWECO) samt genom avstämningar i lärargrupper. Enkäten har inte genomförts under våren utan sköts upp till hösten med anledning av Corona-pandemin.

Eleverna har även deltagit genom klassrumsdiskussioner samt Studerandeforum som hållits under studieperiod 1 2020.

Det här har vi gjort för att förebygga kränkningar i vår verksamhet

Uppmärksammas risk/plats som upplevs som otrygg och där kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier kan ske	Detta ska vi göra under året för att förebygga att det inträffar	Ansvariga för att åtgärderna genomförs	Datum när det åtgärderna följs upp	Datum för utvärdering
Tillgänglighet. Det finns en risk att alla elever inte får de studieförutsättningar de behöver i verksamheten.	Fortsätta arbetet med att tillgängliggöra studiesituationen och informationen inom verksamheten.	Samtlig personal inom verksamheten .	Vid avstämning av checklistorna.	Vid revidering av denna plan under april och november 2020.
Tillgänglighet. Många elever har inte möjlighet att delta i studier dagtid.	Detta ska vi arbeta med genom att undersöka frågan vid Studerandeforum och genom att lyfta ämnet i verksamhetens enkät.	Skolledningen	Efter varje studieperiod, studerandeforum , samt löpande i verksamhetens elev-kommunikation.	I samband med analys av utvärderingarna .
Studiesituationen riskerar att inte vara optimal för alla elever som finns inom Norrtälje Komvux verksamhet	Detta ska vi arbeta med genom att se över de rutiner vi har och det kontaktnät vi har för att tillgängliggöra studiesituationen för elever inom verksamheten.	Skolledningen och specialpedagogen.	Under studieperiod 1 och studieperiod 2.	Vid revidering av denna plan under april och november 2020.
Tillgänglighet med fokus hörsel.	Detta ska vi arbeta med genom att utreda möjligheter att ha en sal	Skolledningen och specialpedagogen.	Under studieperiod 1 och studieperiod 2.	Vid revidering av denna plan under april och november 2020.

	utrustad med hörslina.			
Tillgänglighet med fokus på orientering bland skolans lokaler.	Detta ska vi arbeta med genom att lyfta frågan bland eleverna i kursen Specialpedagogik inom vårdutbildningen samt i samband med Studerandeforum.	Elever, skolläring och specialpedagog.	Under studieperiod 1 och studieperiod 2.	Vid revidering av denna plan under april och november 2020.

Så här gick det:

1. På grund av Corona-pandemin har checklistorna inte kunnat stämmas av. Målet kvarstår och processen fortsätter.

2. Behovet har kartlagts via kursutvärderingar och Studerandeforum. I nuläget bedöms det inte finnas något utökat behov av kvällsundervisning. Målet anses uppnått, men vi behåller frågan för framtid i kursutvärderingarna.

3. Målet kvarstår. Målet kvarstår. Åtgärder som genomförts:

- Nätverk med specialpedagogerna inom VUX6 är under uppbyggnad.
- NPF (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) -projektet har under hösten genomförts för att ytterligare tillgängliggöra lärmiljöerna och undervisningsmaterialet i den pedagogiska praktiken.
- NPF-anpassade klassrum (fysisk lärmiljö).
- Uppdaterad och utvecklad introduktionssida för nya elever.
- Rutiner för specialpedagogens arbete har förtydligats och kommunicerats till lärare och elever på fem språk skriftligt. Samma information i auditiv och visuellt utförande är under arbete.

4. Målet kvarstår och processen fortsätter.

5. Inför hösten har verksamheten äskat pengar för att kunna genomföra de åtgärder som planerats för att göra lokalerna tillgängliga för eleverna och andra som vistas i lokalerna. Gruppen kommer att samlas under P4-2020 (början av september) för att ta frågan vidare. Målet kvarstår och processen fortsätter.

Kartläggning

För att hitta och identifiera områden som där elever riskerar att utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier undersöker vi verksamheten på följande sätt:

- Enkäter (SWECO och elevenkät)
- Avstämningssamtal med elever
- Personalens bemötande och förhållningssätt
- Hanterar språkbruk för att identifiera förekomst av kränkande jargong mellan elever och mellan personal och elever

Utvärdering: Kartläggning av de fyra punkterna har införts i form av fler frågor har gjorts i verksamhetens elevenkäter. Gällande att undersöka språkbruket har vi konstaterat att vårt agerande i dessa ärenden är effektiv och ändamålsenlig utifrån de rutiner som finns för verksamheten.

Följande riskområde har uppmärksamats och analyserats:

Det här kommer vi att göra för att förebygga kränkningar i vår verksamhet

Uppmärksamma d risk/plats som upplevs som otrygg och där kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier kan ske	Detta ska vi göra under året för att förebygga att det inträffar	Ansvariga för att åtgärderna genomförs	Datum när det åtgärderna följs upp	Datum för utvärdering
Tillgänglighet. Det finns en risk att alla elever inte får de studieförutsättningar de behöver i verksamheten.	Fortsätta arbetet med att tillgängliggöra studiesituationen och informationen inom verksamheten.	Samtlig personal inom verksamheten.	Vid avstämning av checklistorna.	Vid revidering av denna plan under november 2020.
Studiesituationen riskerar att inte vara optimal för alla elever som finns inom Norrtälje Komvux verksamhet	Detta ska vi arbeta med genom att se över de rutiner vi har (t ex uppföljning av elever som i sin ansökan angett behov av extra stöd) för att tillgängliggöra studiesituationen för elever inom verksamheten.	Skolledningen och specialpedagogen.	I slutet av varje studieperiod.	Vid revidering av denna plan under november 2020.
Tillgänglighet med fokus hörsel.	Detta ska vi arbeta med genom att utreda möjligheter att	Skolledningen och specialpedagogen.	Under studieperiod 4 och studieperiod 5.	Vid revidering av denna plan under november 2020.

	ha en sal utrustad med hörslinga.			
Tillgänglighet med fokus på orientering bland skolans lokaler.	Detta ska vi arbeta med genom att lyfta frågan i Likabehandlingsgruppen efter kontakt med relevanta parter.	Likabehandlingsgruppen.	Under studieperiod 4 under ett särskilt möte i augusti-september.	Vid revidering av denna plan under november 2020.

När personal får kännedom om att elever utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt:

Personal som elever kan vända sig till

En elev som utsatts för kränkande behandling eller elev som bevittnar en kränkning, kan vända sig till personal, rektor eller huvudman alternativt använda sig av länken för klagomål på Vuxenutbildningens hemsida.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev upplever sig kränkt av andra elever

Om en incident sker under en lektion tar undervisande lärare hand om situationen och rapporterar, vid behov sedan vidare till rektor eller huvudman.

Rektor eller biträdande rektor gör en utredning, uppföljning och anmälan enligt den kommunövergripande policyn. I enskilt fall skall det bedömas om en anmälan skall göras till annan myndighet.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev upplever sig kränkt av personal

Om personal utsätter en elev för någon form av kränkande behandling vänder sig eleven till rektor. Om eleven vänder sig till annan person skall denne informera rektor eller huvudman.

Rektor eller huvudman gör en utredning, uppföljning och anmälan enligt den kommunövergripande policyn. I enskilt fall skall det bedömas om en anmälan skall göras till annan myndighet.

Rutiner för uppföljning

Uppföljningen sker i samband med att gruppen för likabehandling utvärderar årets plan.

Rutiner när anställd blir utsatt finns i kommunens personalhandbok. Utredningen bör vara klar inom två veckor.

Rutiner för dokumentation

Den som handhar ärendet dokumenterar enligt den kommunövergripande policyn.

Ansvarsförhållande

Personal – rektor - huvudman

När personal får kännedom om att omyndiga personer inom verksamheten utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanteras det på följande sätt

Rutiner för akuta situationer

Upptäcka – steg 1

Alla vuxna som arbetar i egenregi-verksamheterna inom Norrtälje vuxenutbildning och som får kännedom om att något inträffat där en KAA-person inom verksamheten upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier ingriper för att stoppa det som sker. Har händelsen redan utspelats tar den vuxne som får informationen reda på mer fakta, vad som hänt och eventuellt vilka som varit inblandade i händelsen.

Anmäla – steg 2

Personalen anmäler snarast det som inträffat till skolchefen. Skolchefen informeras samma dag eller senast dagen efter att händelsen kommit till personalens kännedom. De inblandade KAA-personernas mentorer får information om vad som hänt.

Bedömning – steg 3

Skolchefen gör en bedömning av det som hänt för att kunna besluta om vem som är lämplig att utreda det som inträffat. Skolchefen anmäler det som inträffat till Norrtälje kommun som är huvudman för verksamheten.

Utredningen – steg 4

När utredningen påbörjas innebär det att den som ansvarar för utredningen **tar reda på vad som har hänt**. Så fort de inblandade tillfrågas om vad som hänt har en utredning påbörjats. Utredningen syftar till att ta reda på vad som hänt och om KAA-personen har utsatts för kränkande handlingar. Om så skett ska utredaren ge förslag till åtgärder som behövs för att det inte ska hända igen. Den KAA-person som blivit utsatt ska återfå en trygg och säker skolsituation. Utredningarna dokumenteras och diarieförs på egenregi-verksamheterna inom Norrtälje vuxenutbildning.

Uppföljning– steg 5

Om det visar sig att KAA-personen fortsatt utsätts för kränkningar beslutar egenregi-verksamheterna om andra mer kraftfulla åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Även de nya åtgärderna följs upp och arbetet fortsätter ända tills personens situation har förbättrats.

Skolchefen är alltid ansvarig för utredningen och uppföljningen, om en KAA-person upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Arbetet med att skapa trygghet och studiero för alla elever i verksamheterna i egen regi inom Norrtälje vuxenutbildning.

Verksamheterna i egen regi inom Norrtälje vuxenutbildning ska utformas så att alla elever får en miljö som präglas av trygghet och studiero. Det handlar om regler och tillitsfulla relationer samt att bedriva utbildning och undervisning av hög kvalitet.

Detta sker genom information, samtal med elever, stöd och olika anpassningar. Rektor och lärare på skolan vidtar åtgärder om en elev bryter mot reglerna på ett sätt som innebär att ordningen störs eller andra elevers trygghet hotas.

Skolchefen kan stänga av en elev under två veckor som stör ordningen, hotar, är våldsam eller på något annat sätt allvarligt bryter mot skolans regler.

Om en elev skadar andra, förstör inredning eller andras egendom på skolan kan skolchefen stänga av hen med omedelbar verkan.

Polisanmälan av brottsliga handlingar

Våld, hot och skadegörelse utgör ett allvarligt arbetsmiljöproblem och i vissa fall kan rektor bedöma att det är aktuellt att polisanmäla en elev.

Vid händelser då polisen utreder om ett brott har begåtts kommer skolan oavsett att utreda och vidta åtgärder om en elev i den situationen utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Bilaga 1

Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en ett barn eller en elevs värdighet och som *inte* har något samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett barn eller en elev kan utsättas för kränkande behandling genom att:

- Hen får höra nedsättande, förnedrande och sårande kommentarer om till exempel sitt utseende, sin kropp och så vidare. Det kallas för verbala kränkningar.
- Hen blir utfryst, hånad, ironiserad över, eller får förnedrande kommentarer på sociala medier. Det kallas för psykiska kränkningar.
- Hen blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar. Det kallas för fysiska kränkningar.

Begreppet mobbning används inte i lagstiftningen men definieras av Skolverket som "en situation där ett barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar eller trakasserier".

Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Trakasserier är kränkande handlingar som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som *har* ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett barn eller en elev kan utsättas för trakasserier genom att till exempel:

- Hen utsätts för nedsättande språkbruk.
- Hen utesluts ur kamratgruppen på grund av sin religiösa tillhörighet
- Hen blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar på grund av sin funktionsnedsättning

För att en handling ska definieras som kränkande behandling (mobbning) eller trakasserier krävs att handlingen utförs medvetet och med avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag.

Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Sexuella trakasserier är handlingar som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som är av sexuell natur.

Ett barn eller en elev kan utsättas för sexuella trakasserier genom att till exempel:

- Hen får höra kommentarer om sin kropp som är av sexuell natur.
- Hen blir "uthängd" och förnedrad med bilder och kommentarer av sexuell karaktär som publiceras på sociala medier.
- Hen blir berörd kroppsligen på ett sätt som uppfattas vara sexuellt eller tvingad till handlingar av sexuell karaktär.

Bilaga 2

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Den som bedriver utbildning och alla de som arbetar i våra förskolor och skolor är förbjudna att diskriminera barn och elever som deltar i eller söker till våra verksamheter. Med diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas genom att barnets rättigheter inte tillgodoses, eller att barnets rättigheter inskränkts i förhållande till övriga barns möjligheter.

Hur diskriminering kan gå till

Direkt diskriminering

Ett barn, en elev eller en grupp av barn/elever missgynnas genom att en vuxen på skolan behandlar barnet/eleven sämre än hur övriga barn/elever behandlas. Missgynnandet har samband med någon/några av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Ett barn, en elev eller en grupp av barn missgynnas genom förskolans/skolans regler är framtagna på ett sätt som framstår som neutrala men i verkligheten missgynnar en kategori av barn/elever. Personalens förhållningssätt, jargong, språkbruk eller den rådande kulturen kan också innebära ett missgynnande för en grupp av barn/elever. Missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet

Ett barn eller en elev med en funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder som behövs för tillgängligheten inte genomförs. Barnet eller eleven har rätt att komma i en jämförbar situation som övriga, utifrån skäligen krav i lag och annan författning. Hänsyn måste tas till ekonomiska och praktiska förutsättningar, varaktighet, omfattning och andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och kränkningen är av sexuell natur.

Instruktioner att diskriminera

En vuxen på skolan har fått instruktioner av sin chef eller av någon som den vuxne står i ett lydnds- eller beroendeförhållande till som innebär att ett barn eller en elev missgynnas genom direkt eller indirekt diskriminering.

Diskrimineringsgrunderna

1. Kön – att någon är man eller kvinna
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck – att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller på ett annat sätt uttrycka att hen tillhör ett annat kön än det som tilldelats vid födseln.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknade förhållande
4. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
6. Ålder – uppnådd levnadslängd
7. Religion- och annan trosuppfattning – olika religiösa åskådningar eller andra trosuppfattningar som till exempel ateism.

Bilaga 3

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

I arbetet med att upprätta, följa upp och utvärdera planen mot kränkande behandling ska barn och elever medverka. Deltagandet ska anpassas efter barnens ålder och mognad. Detta regleras i skolförordningen (2006:1083).

Samband mellan skollagens och diskrimineringslagen i upprättandet av planen mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

I skollagens kapitel 6, 10 § anges att om ett barn eller en elev utsätts för trakasserier eller sexuella trakasserier ska personal i förskolan/skolan hantera det på samma sätt som då ett barn/elev utsätts för kränkande behandling.

I diskrimineringslagen kapitel 2, 7 § anges att om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna och om det krävs vidta åtgärder för att förhindra fortsatta trakasserier. I diskrimineringslagens kapitel 3, 18 § anges att utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa ska följas upp och utvärderas.

Förbud mot repressalier

Ett barn eller en elev som berättar om att en kamrat utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier får inte utsättas för repressalier. Det gäller också för de barn/elever som deltar i utredningar. Med repressalier menas att det är förbjudet att straffa eller hota om att straffa ett barn eller en elev som bidrar till att kränkande handlingar kommer till personalens kännedom. Förbudet regleras i skollagen och i diskrimineringslagen (skollagen kapitel 6, 11 §, diskrimineringslagen kapitel 2, 19 §)

Bilaga 4

Tips på information och material som verksamheter kan använda i sitt förebyggande arbete

Arbetsmiljöverket - <https://www.av.se/>

Myndigheten för delaktighet - <https://www.mfd.se/>

Specialpedagogiska skolmyndigheten – www.spsm.se

Myndigheten för tillgängliga medier - <https://www.mtm.se/>

Skolverket - <https://www.skolverket.se/>

Boverket - <https://www.boverket.se/sv/byggande/tillganglighet--bostadsutformning/tillganglighet/>